

Jak na bydlení v Česku dopadne Green Deal a jak si zatím Češi oblíbili dotační programy?

Výsledky výzkumu o možnostech šetrné renovace budov v ČR

Prezentace pro média

Institut pro evropskou politiku
EUROPEUM & STEM Ústav
empirických výzkumů

29.1.2025

Financováno
Evropskou unií

_Snižování energetické náročnosti bydlení v ČR: Kulatý stůl pro novináře

Výsledky z projektu JustGreen: Projekt na podporu debaty a dalších forem zapojení veřejnosti do dekarbonizace ekonomiky

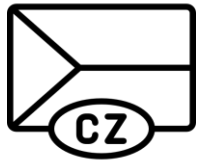
29. 1. 2025

Projekt je financován
Evropskou unií

www.stem.cz

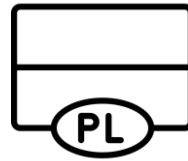
Partneři projektu

Institut pro Evropskou politiku EUROPEUM

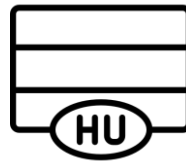

STEM Ústav empirických výzkumů

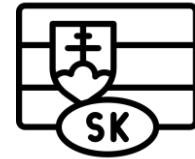
projekt: **polska**[®]

projekt:polska

21 Kutatóközpont

21 Kutatóközpont

Bratislavský inštitút pre politickú analýzu

Z čeho vycházíme:

- _ Budovy v EU **spotřebovávají až 40 % energie**, a mohou za **36 % emisí skleníkových plynů**
- _ U rezidenčních budov budou muset členské státy nastavit opatření tak, aby průměrná spotřeba primární energie **klesla do roku 2030 nejméně o 16 % a do roku 2035 alespoň o 20 až 22 %**. To znamená renovace alespoň 3 % rezidenčního fondu ročně.
- _ **Nicméně**, současné renovační tempo je **asi 1 %**.

Otázkou tedy je...

... jak tempo renovací _ zrychlit

_ realizovat co nejvíce efektivně

_ zajistit všem skupinám obyvatel

Metodologie a zdroje dat

_JustGreen: Projekt na podporu debaty a dalších forem zapojení veřejnosti do dekarbonizace ekonomiky

Prezentace kvantitativních výstupů z konzultace občanů
Výsledky za Českou republiku

17. 12. 2024

STEM

Zpracovatel výzkumu:
STEM Ústav empirických výzkumů, z.ú.

Partneři projektu:

- Institut pro Evropskou politiku EUROEUM
- STEM Ústav empirických výzkumů
- 21 KUTATOKOZPONT ALAPITVANY
- BRATISLAVSKY INSTITUT PRE POLITICKU ANALYZU
- FUNDACJA PROJEKT: POLSKA

 Projekt je financován Evropskou unií

www.stem.cz

Kvantitativní dotazníkové šetření

Kvótní reprezentativní výběr populace ČR

N = 1036 (CAWI+CAPI)

Sekundárně (postoje k dotačním programům)

**Vytápíme a zateplujeme:
Snižování energetické náročnosti bydlení mezi lidmi, kteří bydlí „ve vlastním“**

31. 7. 2024

STEM

Partneři projektu:
STEM Ústav empirických výzkumů
Aliance Zateplujeme Česko
Nadace European Climate Foundation

Zpracovatel výzkumu:
STEM Ústav empirických výzkumů

www.stem.cz

Kvantitativní dotazníkové šetření

Kvótní reprezentativní výběr populace, která obývá vlastněnou nemovitost (kvóty ČSÚ)

N = 1981 (CAWI+CAPI)

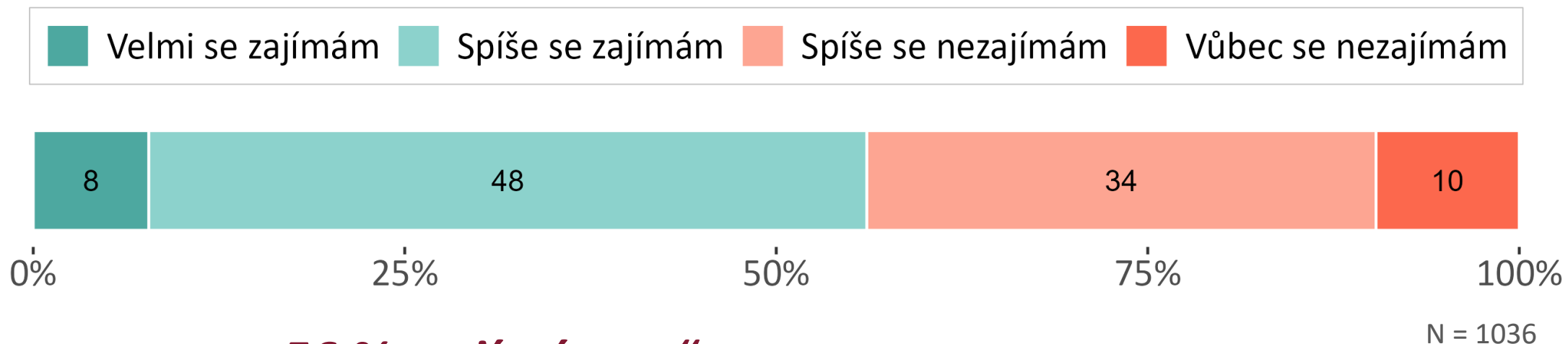
Obecné postoje ke změně klimatu

_výsledky průzkumu JustGreen

*_“Debata je ekonomická,
nikoliv ekologická“*

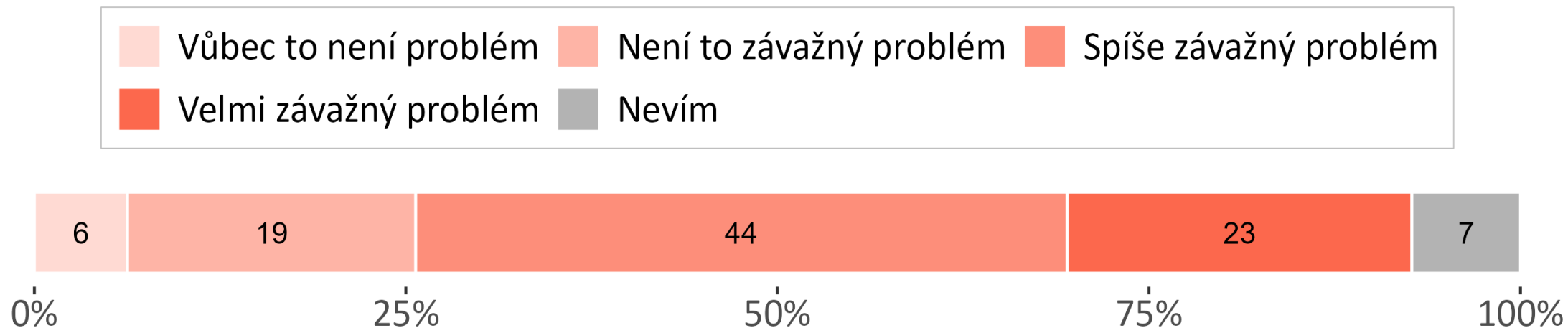
Více než polovina Čechů deklaruje, že se o problematiku změn klimatu a jejich vlivu na společnost zajímá

Do jaké míry se zajímáte o problematiku změny klimatu a toho, co to znamená pro naši společnost?

Pro dvě třetiny Čechů a Češek představují změny klimatu závažný problém

„Jaký je Váš názor na změnu klimatu? Řekl(a) byste, že je to velmi závažný problém, spíše závažný problém, není to vážný problém nebo to problém vůbec není?“

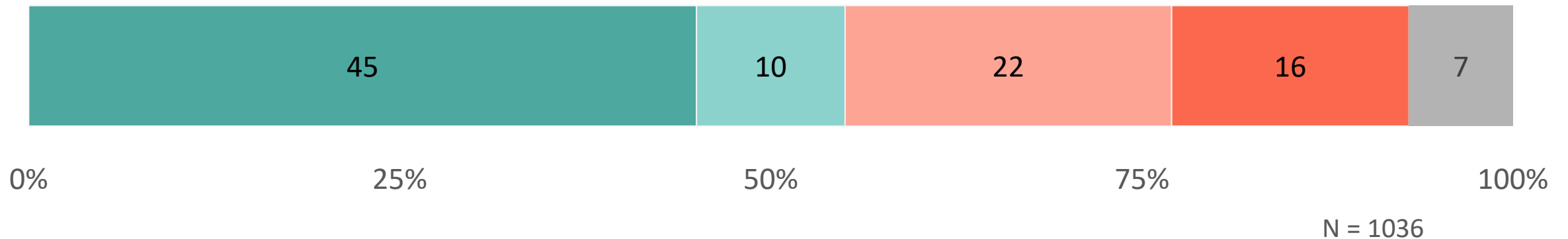
N = 1036

_67 % „je závažný problém“

Postoje ke klimatu skrze Index postojů ke klimatu

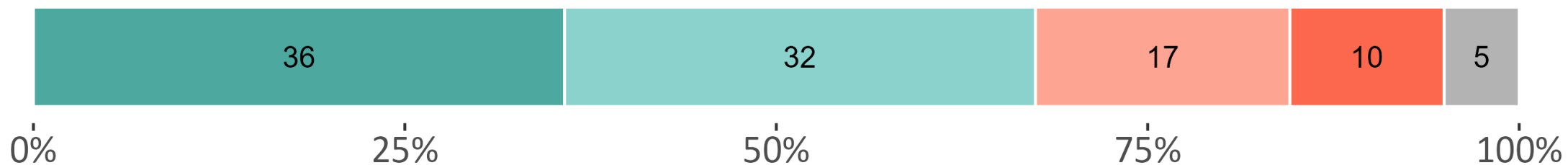
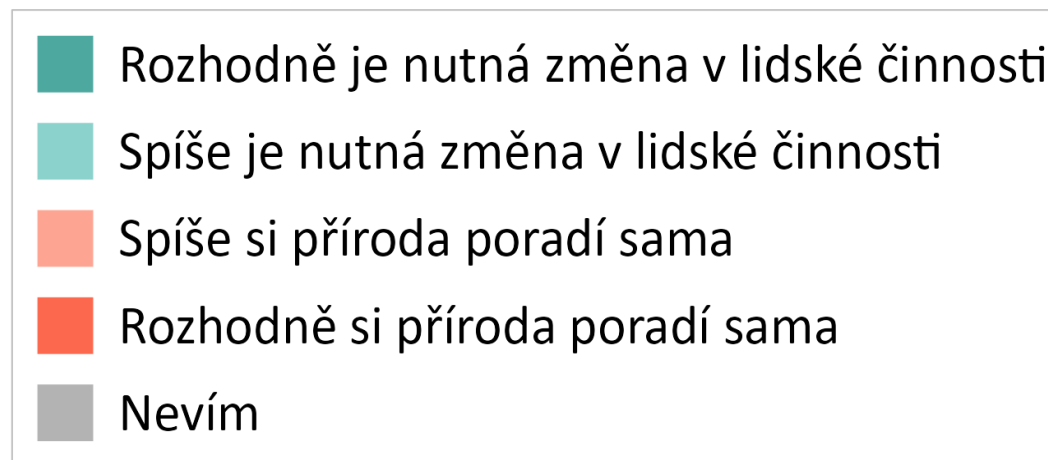
Index postojů ke klimatu

- Zajímá se a považuje za vážný problém
- Zajímá se, ale nepovažuje za vážný problém
- Nezajímá se, ale považuje za vážný problém
- Nezajímá se a nepovažuje za vážný problém
- Nejistí

Podle dvou třetin veřejnosti je pro řešení klimatických změn potřeba změna v lidské činnosti.

„Myslíte si, že k řešení problémů spojených s klimatickou změnou je nutná změna v lidské činnosti, nebo si příroda poradí sama?“

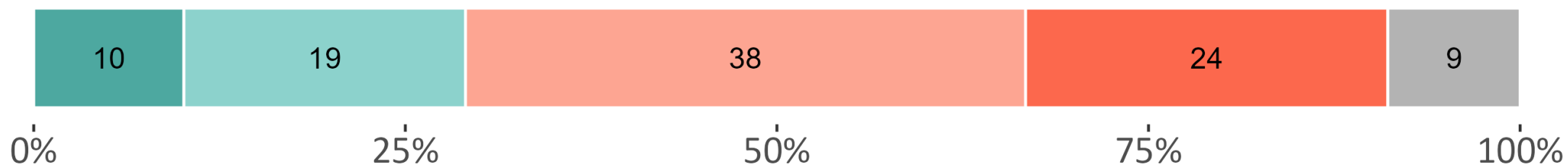
_68 % „Nutná změna v lidské činnosti“

N = 1036

Dopady klimatické změny ale Češi zatím příliš nepocítují

„Měla již změna klimatu znatelný dopad na Váš každodenní život?“

Určitě ano Spíše ano Spíše ne Určitě ne Nevím

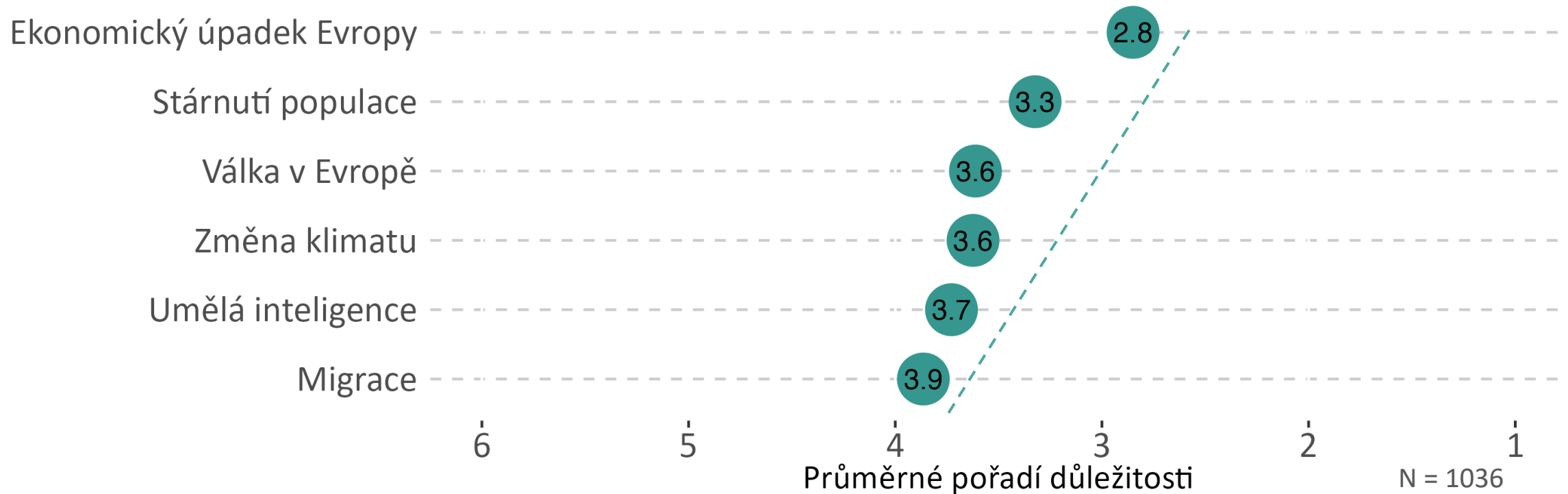

_62 % „neměla dopad“

N = 1036

Ve výhledu do budoucna se veřejnost nejvíce obává ekonomického úpadku Evropy

„Prosím, seřaďte následující jevy podle toho, jak moc si myslíte, že budou v budoucnosti představovat hrozbu pro společnost. Nejvíce ohrožující umístěte nahoru na první místo, a nejméně ohrožující na místo poslední.“

Obecné postoje ke změně klimatu

_ výsledky průzkumu JustGreen

*_ “Debata je ekonomická,
nikoliv ekologická”*

Bydlení, přístup k energetickým úsporám a investicím v Česku

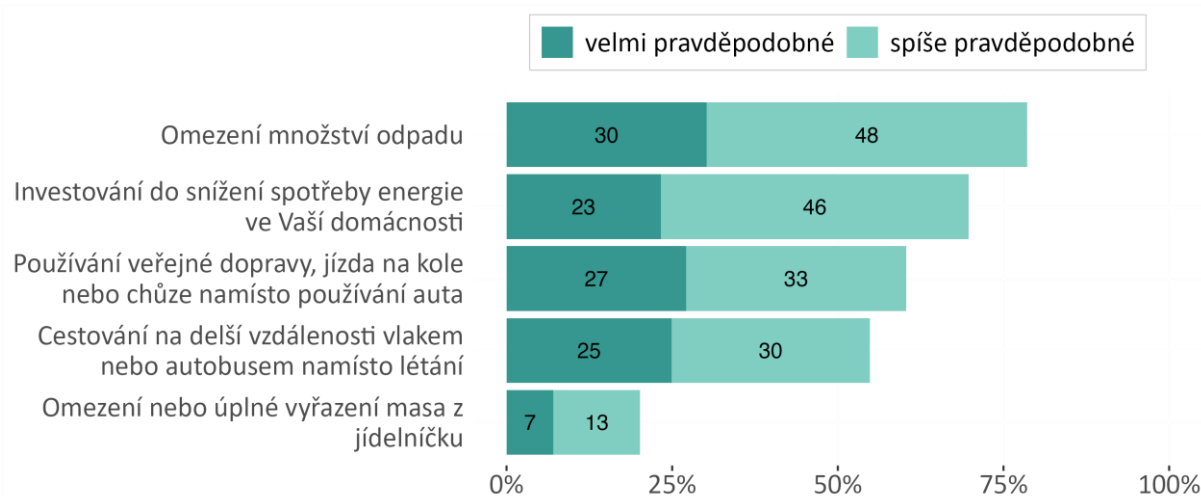

_Výsledky průzkumu projektu JustGreen

*_“Na úsporách skrze
renovaci nemovitostí se
shodneme“*

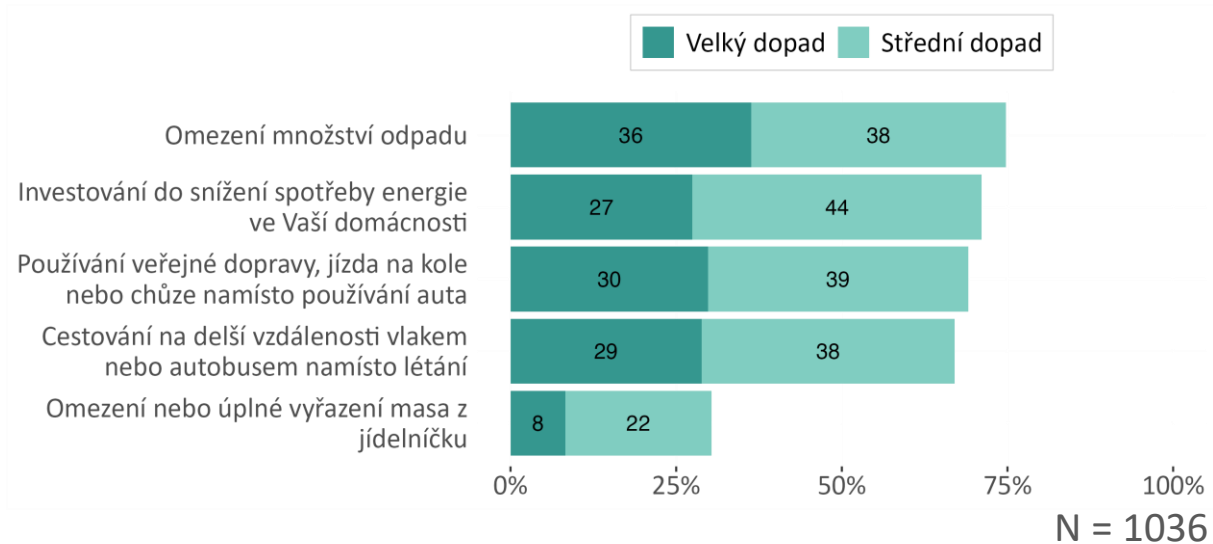
Češi zvažují ty kroky ke snížení emisí, které považují za efektivní

„Jak pravděpodobné je, že v **blízké budoucnosti podniknete** následující kroky ke snížení svého dopadu na životní prostředí?“

_69 % „je otevřeno myšlence investovat do snížení spotřeby energie domácnosti“

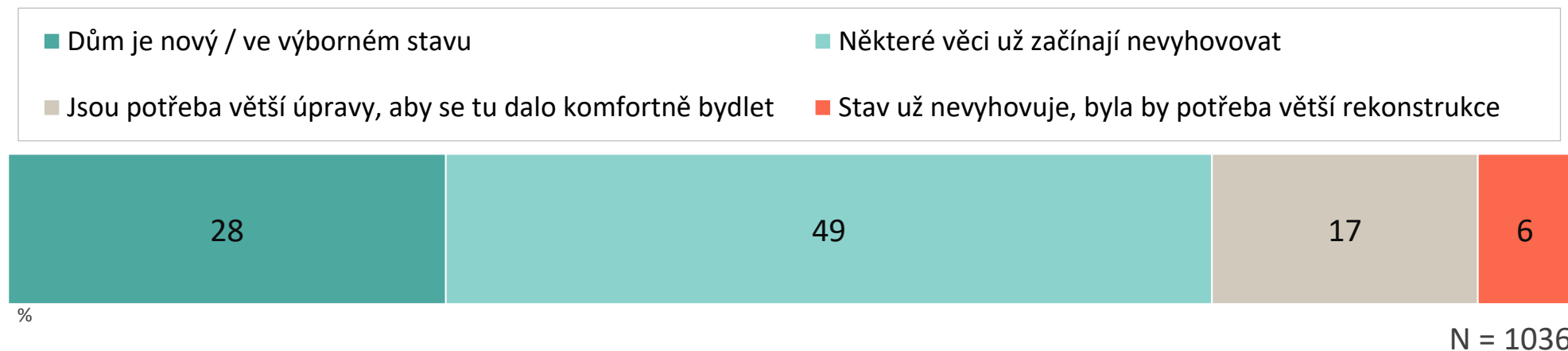
„Podle Vašeho názoru, jak velký dopad by mělo, kdyby **hodně lidí podniklo následující kroky?**“

_71 % „investice do snížení spotřeby by mělo dopad“

Pro většinu lidí je stav jejich budovy dobrý, nebo jen s drobnými nedostatky

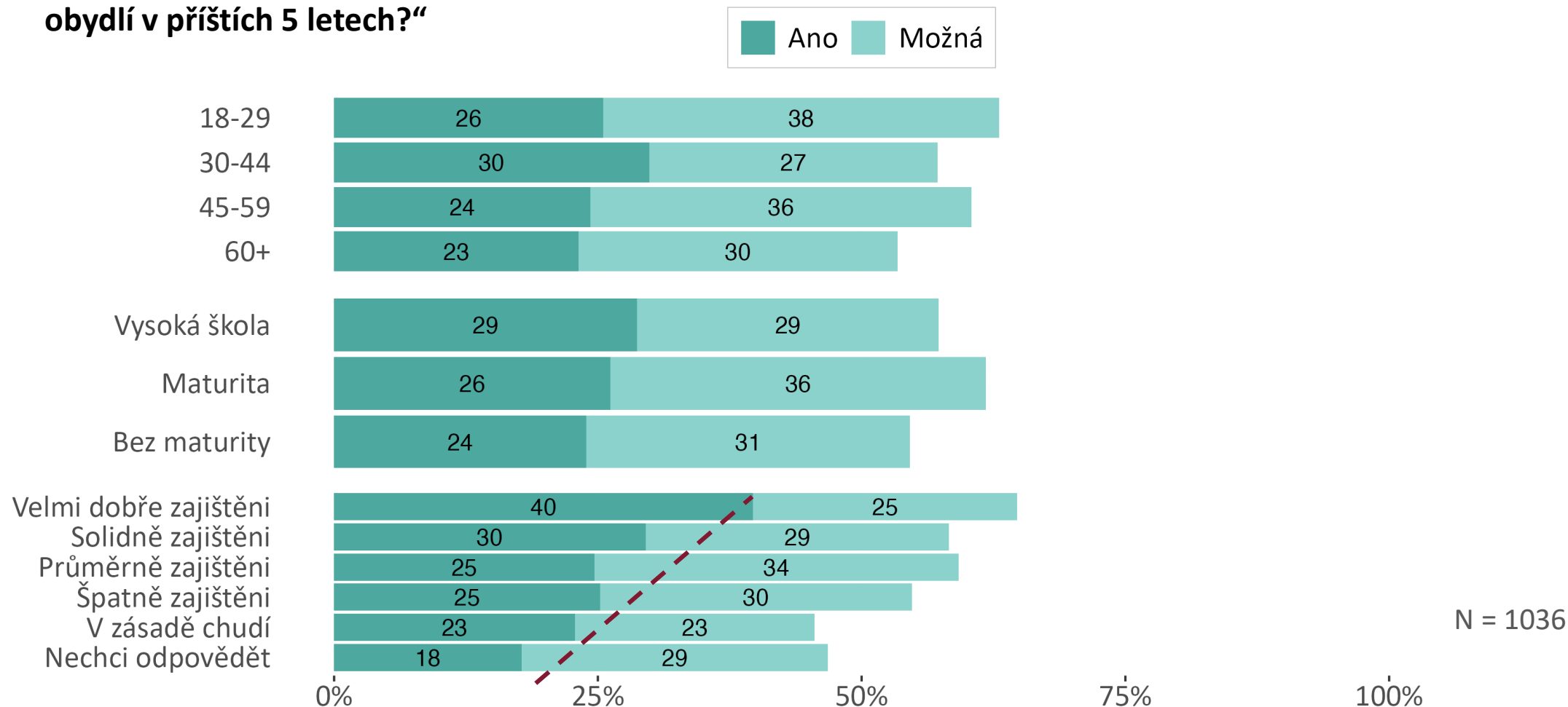
„Jak byste popsal(a) celkový stav budovy, ve které bydlíte? (Pokud bydlíte v bytě, myslíte prosím na celou budovu, nejen na svůj byt.)“

_77 % „stav nemovitosti je (převážně) dobrý“

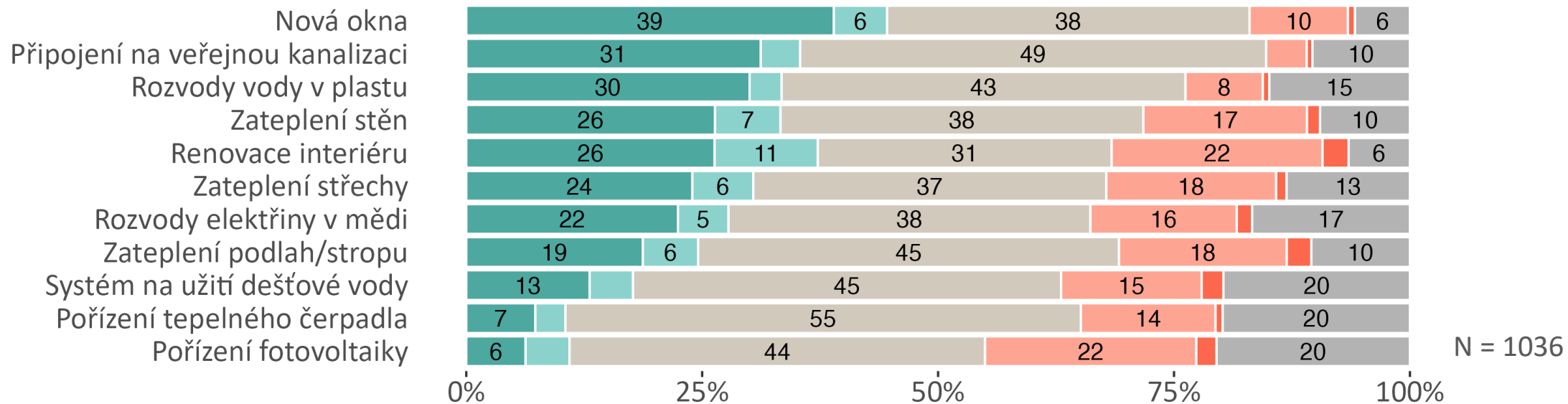
Investice do snížení energetické spotřeby jsou mezi Čechy populární – nejvíce mezi dobře zajištěnými

„Plánujete investovat do snížení energetické spotřeby Vašeho obydlí v příštích 5 letech?“

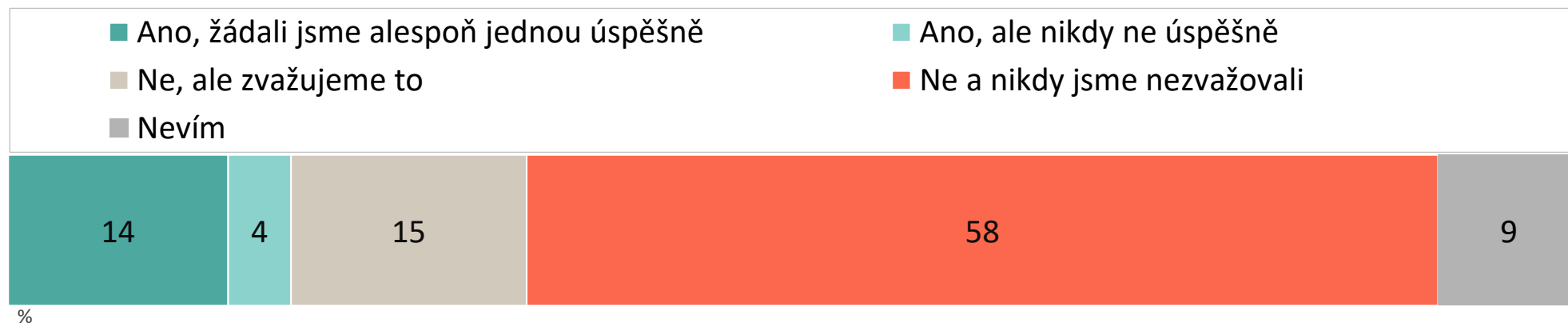
Nejlépe jsou na tom domácnosti s výměnou oken. U většiny opatření desetina až pětina nemá finance na rekonstrukci

„Uvedte prosím, zda plánujete renovaci nebo investici do následujících věcí...“

Pětina Čechů v minulosti žádala o dotaci. Dalších 15 % podání dotace zvažuje

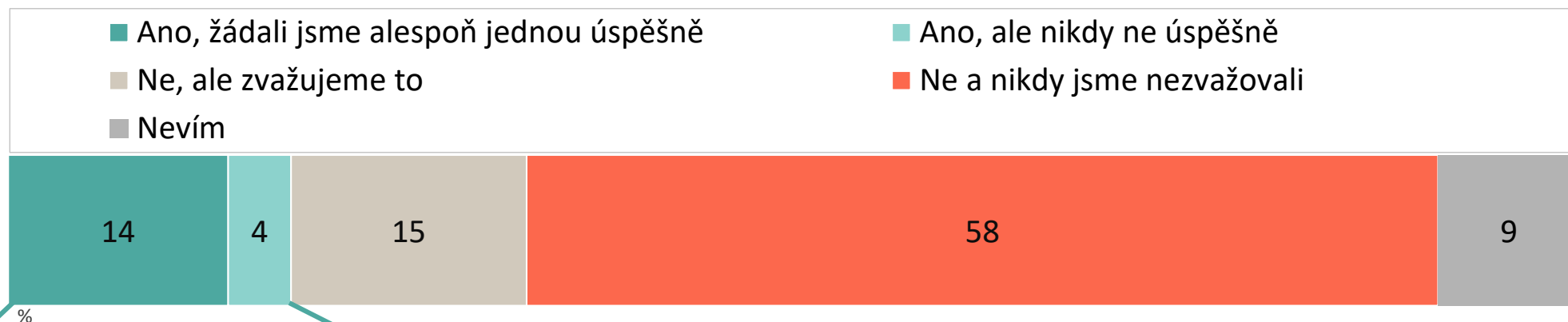
„Žádali jste někdy ve Vaší domácnosti o podporu z programu na snížení energetické náročnosti Vaší nemovitosti?“

*Pouze lidé kteří vlastní nemovitost, kterou obývají
N = 711

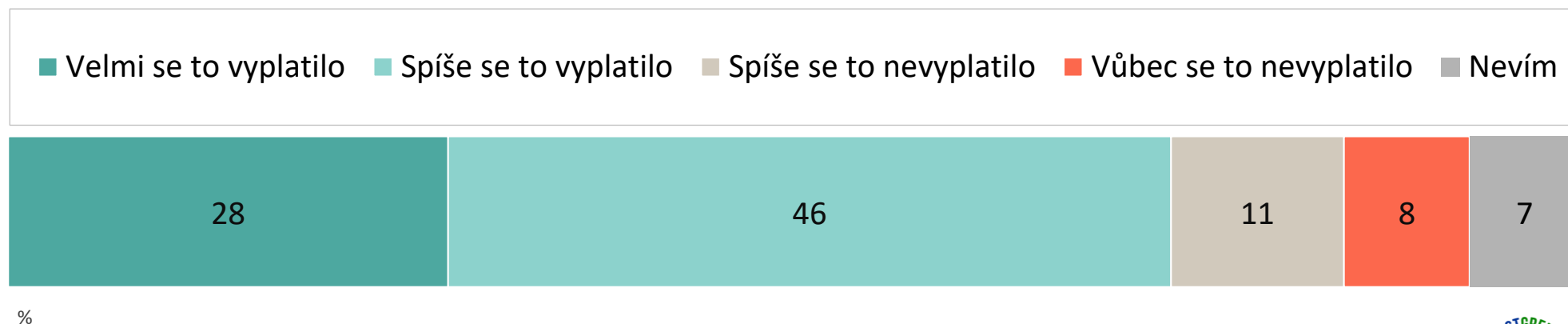
Kdo o podporu požádal, je spíše spokojen

„Žádali jste někdy ve Vaší domácnosti o podporu z programu na snížení energetické náročnosti Vaší nemovitosti?“

*Pouze lidé kteří vlastní nemovitost, kterou obývají
N = 711

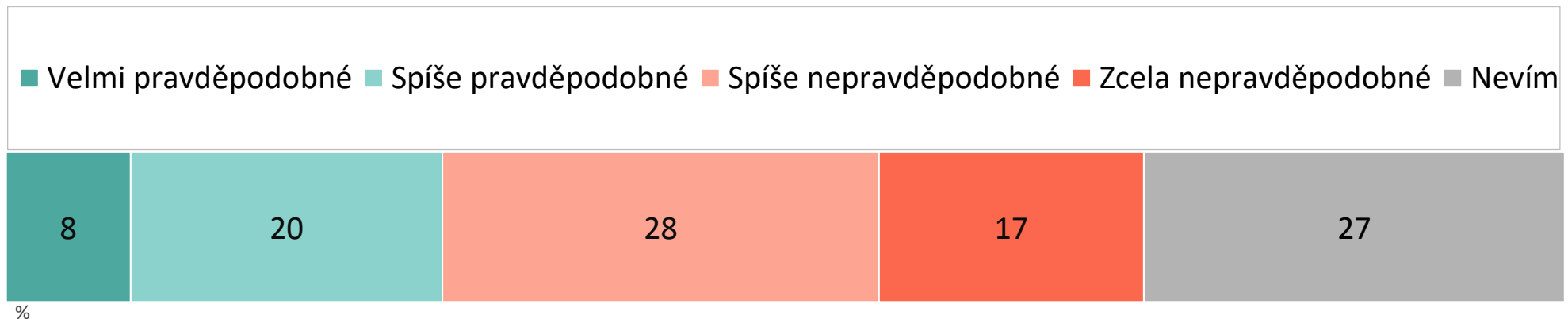
„Když zvažíte celkové náklady na dotaci (jako je papírování, náklady na práci, náklady na materiál atd.), stálo to za to?“

N = 125

Přesto, až polovina si myslí, že podporu by neobdržela

„Podle Vašeho názoru, jak pravděpodobné je, že byste takovou podporu obdrželi, pokud byste o ni požádali?“

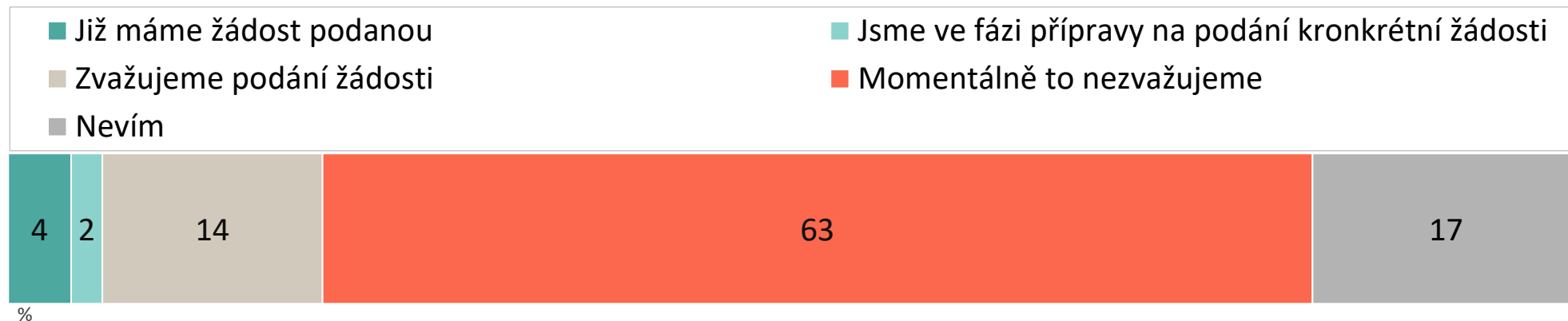

*Pouze lidé kteří vlastní nemovitost, kterou obývají
N = 711

_45 % „podporu bychom nedostali“

Aktuálně až pětina vlastníků zvažuje, nebo má podanou žádost

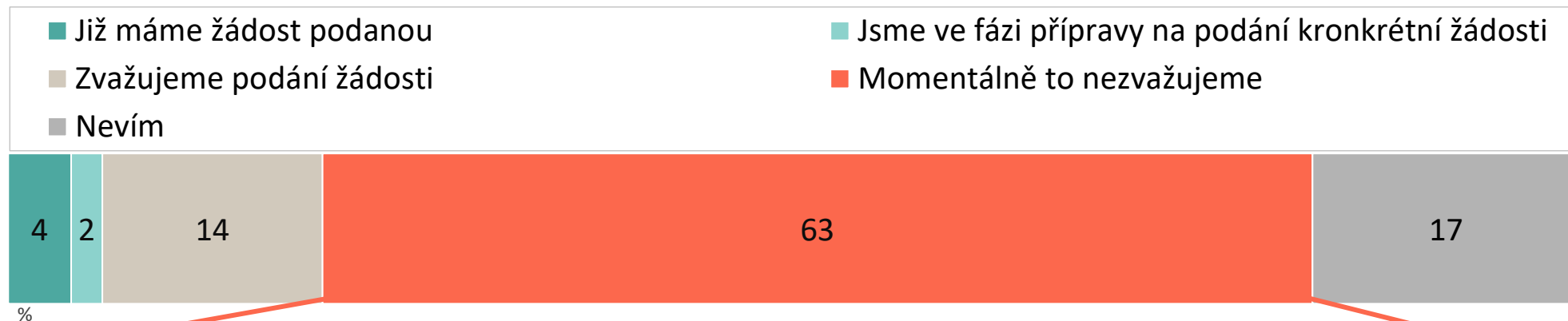
„Jaký je postoj Vaší domácnosti k žádosti o dotace na snížení spotřeby energie Vaší nemovitosti v budoucnu“

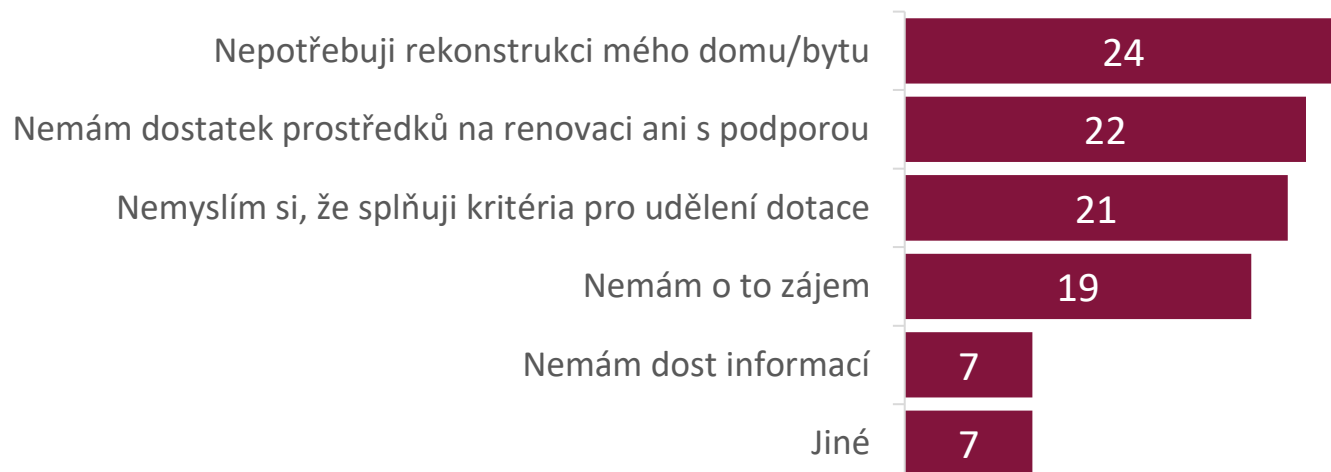
*Pouze lidé kteří vlastní nemovitost, kterou obývají
N = 736

Jen čtvrtina uvedla, že rekonstrukci nepotřebuje

„Jaký je postoj Vaší domácnosti k žádosti o dotace na snížení spotřeby energie Vaší nemovitosti v budoucnu“

„Proč nezvažujete podání žádosti? Vyberte prosím hlavní důvod.“

N = 446

Bydlení, přístup k energetickým úsporám a investicím v Česku

_Výsledky průzkumu projektu JustGreen

*_“Na úsporách skrze
renovaci nemovitostí se
shodneme“*

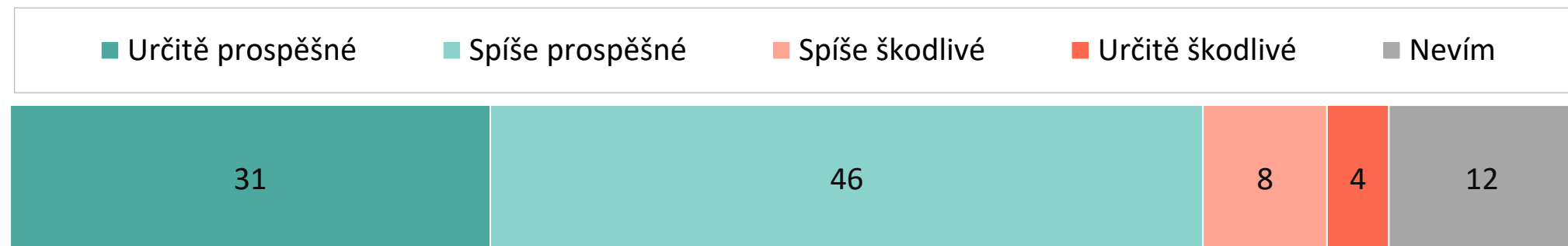
Vnímání dotací a dotačních programů

*– “České dotační
programy můžeme
označit za úspěšné”*

*vybraná data z průzkumu STEM ve spolupráci s aliancí
Zateplujeme Česko: Vytápíme a zateplujeme (2024)

Dotace jsou vlastníky nemovitostí považovány obecně za spíše prospěšné, než škodlivé

„Co si obecně myslíte o dotacích pro snižování energetické náročnosti budov (zateplování, výměna zdroje vytápění atp.)? Jsou:“

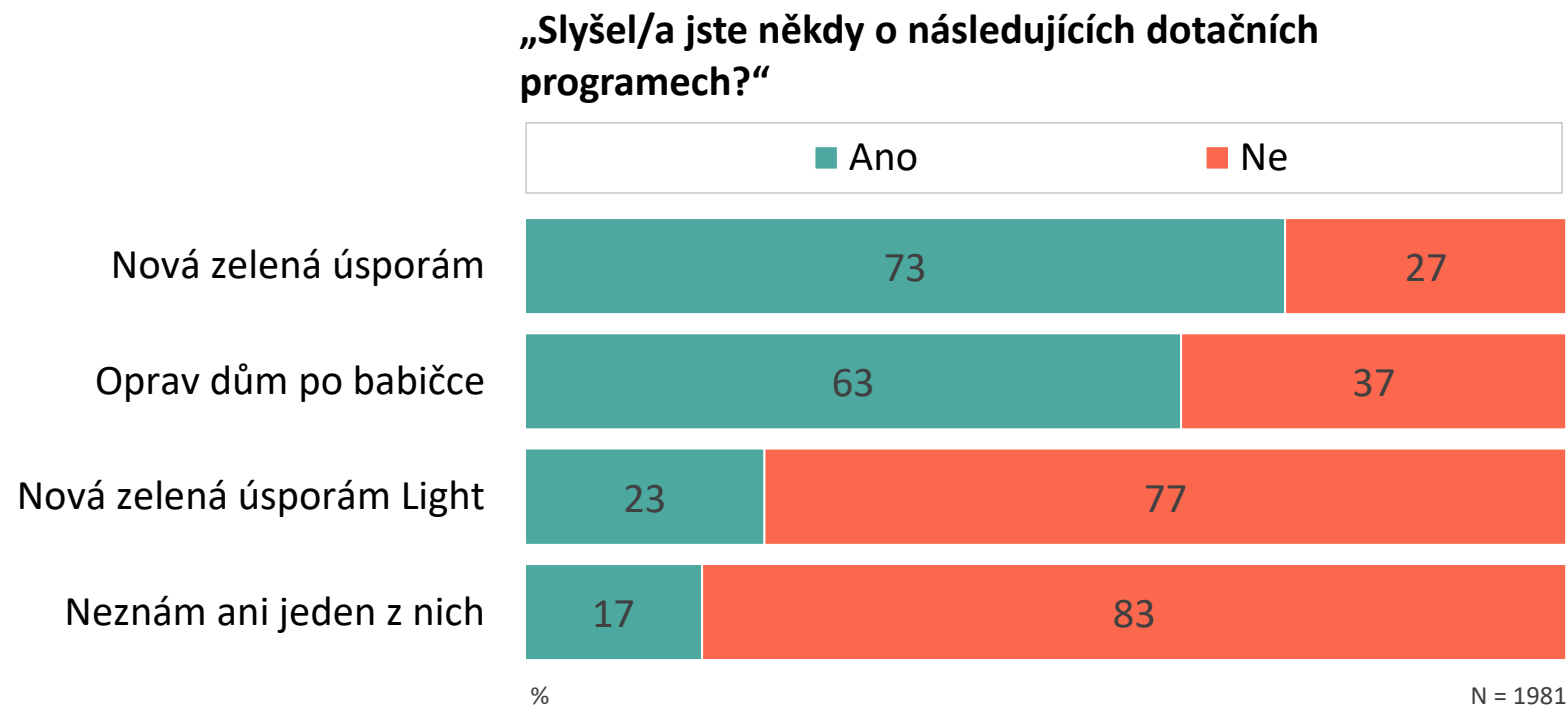

%

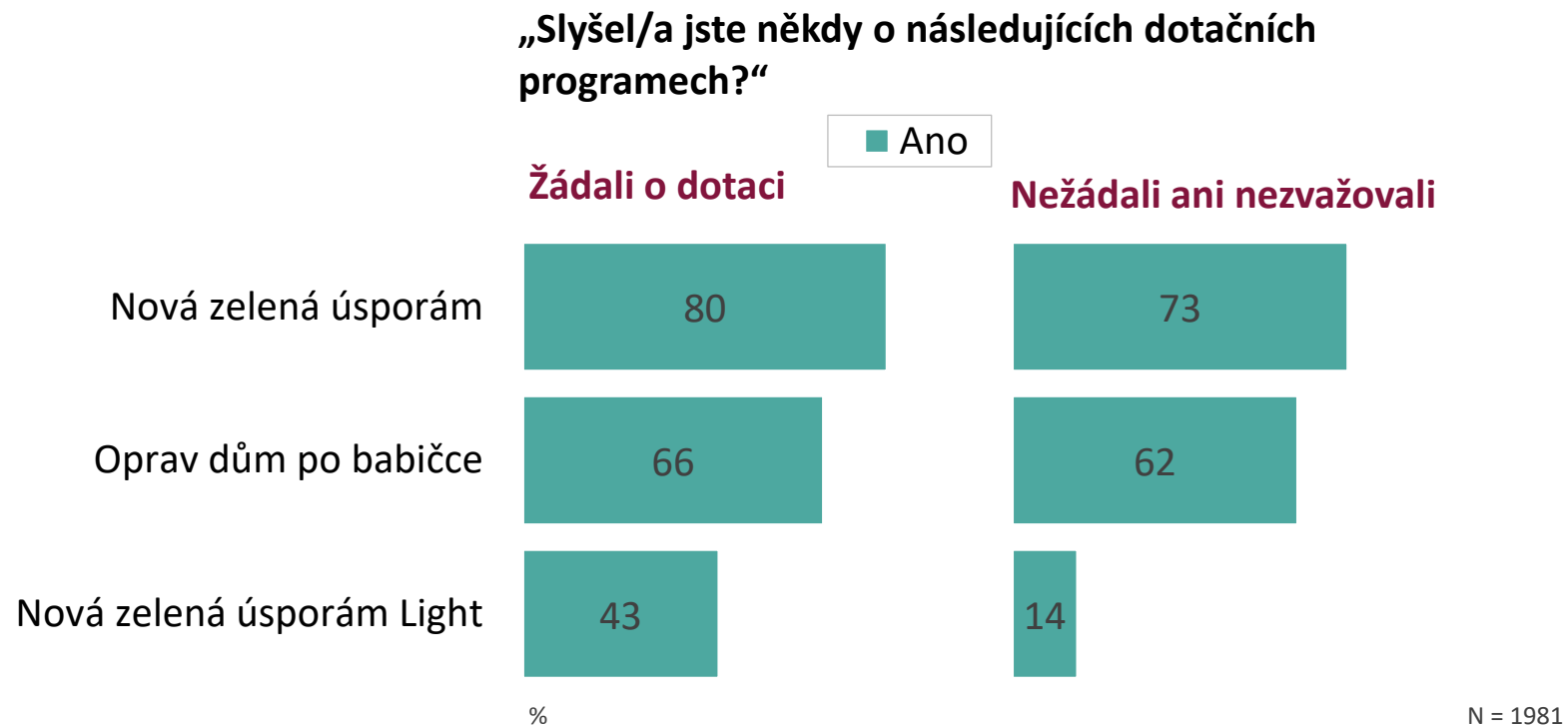
N = 1981

_77 % „dotace na snížení energetické náročnosti jsou prospěšné“

Známost českých dotačních programů

Znalost dotačních programů podle zkušenosti s dotacemi.

Státní úvěry můžou být cesta pro část veřejnosti

„Pokud byste neměl/a dostatek vlastních prostředků, zvažoval/a byste vzít si úvěr na pořízení úsporného opatření pro Vaši nemovitost?“

■ Určitě ano ■ Spíše ano ■ Spíše ne ■ Určitě ne ■ Nevím, netýká se mě to

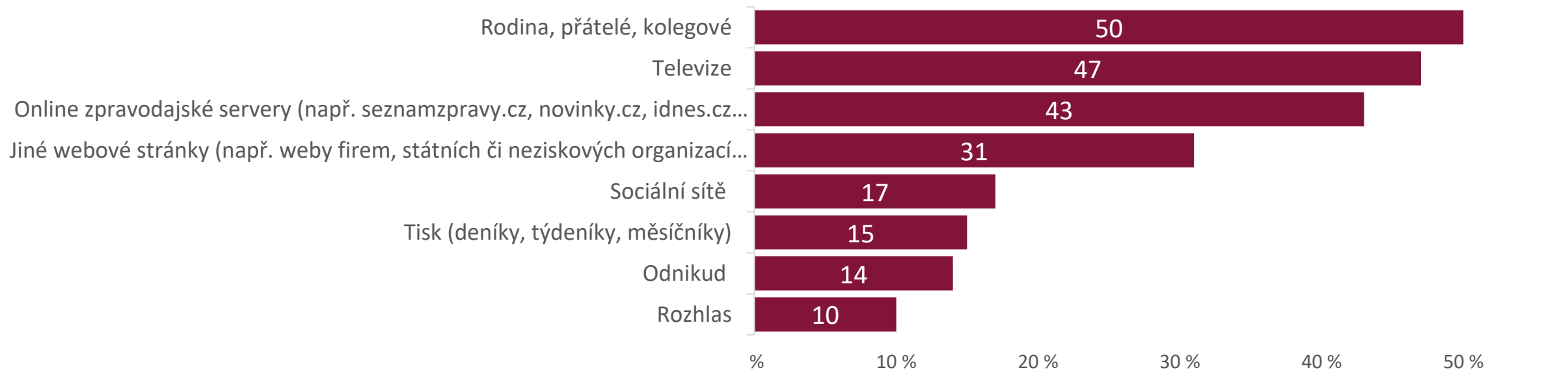
Souhlasíte s následujícím tvrzením? „Možnost využít státem zvýhodněný úvěr by mohla významně zvýšit pravděpodobnost, že si nějaké úsporné opatření pro svoji nemovitost na úvěr pořídím(e).“

■ Určitě ano ■ Spíše ano ■ Spíše ne ■ Určitě ne

Kde Češi hledají informace

„Odkud čerpáte informace o opatřeních na snížení energetické náročnosti budov?“

N = 1981

_(jen) 14 % „odnikud“

Vnímání dotací a dotačních programů

*– “České dotační
programy můžeme
označit za úspěšné”*

*vybraná data z průzkumu STEM ve spolupráci s aliancí
Zateplujeme Česko: Vytápíme a zateplujeme (2024)

Jak na bydlení v Česku dopadne Green Deal a jak si zatím Češi oblíbili dotační programy?

Výsledky výzkumu o možnostech šetrné renovace budov v ČR

Prezentace pro média

Institut pro evropskou politiku
EUROPEUM & STEM Ústav
empirických výzkumů

29.1.2025

Financováno
Evropskou unií

Focus skupiny

- Jaké jsou motivace domácností renovovat do energeticky úspornějších standardů?
- Jaké bariéry jim v tom brání, respektive musí překonat?
- Jaká je role státu a dotačních programů?
- Jaké aspekty renovace by přesvědčily více domácností k akci?

Respondenti

- Nájemci
- Majitelé po renovaci své nemovitosti
- Majitelé s příjmem pod mediánem (37 tis. Kč)
- Majitelé s příjmem nad mediánem
- Majitelé bytů i domů
- Praha, Středočeský a Ústecký kraj
- SŠ, VOŠ, VŠ
- Mediánový věk skupin 41,5, 43, 54 a 49 let

Zjištění: znalost a motivace

- ❑ Kognitivní disonance
 - vím, že o tématu nevím moc, ale názorů mám o to víc
 - vím, kde informace sehnat, ale nezajímám se

- ❑ Jaké jsou motivace pro renovaci?
 - pokud zvažuji, pak potřeba komfortu
 - peníze -> renovace -> komfort

Zjištění: bariéry

❑ Nedostatek financí

- peníze jako hlavní problém, ale dotace nezvažovány
- administrativní nápor
- nenásleduje evaluace ušetřených peněz

❑ Nedůvěra

- ve stát i firmy
- služby jsou dražší o dotaci, udělají to špatně

Zjištění: rozhodnutí k akci

- ❑ Peníze nebo zkušenost s renovací?
 - žitá zkušenost odstraní nedůvěru
 - doporučení známého má větší hodnotu než oficiální komunikace

- ❑ Motivace měnit svou situaci
 - versus předběžná skepse, zejména v SVJ

Zjištění: mimo debatu

- Společensky genderové rozdělení
 - Identita vs stereotyp
- Bydlení v novém, kde není třeba renovovat
- Nájemníci: nezajímám se, netýká se mě to, majitel nemovitosti nemá motivaci

Jak komunikovat benefity renovací?

- Ekologie netáhne, finanční úspora nejasná
- Komunikovat komfort, zdraví, optimalizaci domácnosti
- Doporučení od souseda největší význam
 - Prezentace příkladů dobré praxe v blízkém okolí
- Novinka: MŽP rozšiřuje info centra energetických poradců
 - nad rámec doporučení souseda

Závěrem

- Debata je ekonomická
- Nedůvěra v dotace obecně, ale NZÚ znám a důvěřuji jí

- Část populace propadá systémem
 - nově NZÚ Light zlepšuje
- Potřeba škálovat podporu
 - nižší příjmové skupiny mohou také přispět k dekarbonizaci
- Paralelní proces
 - ne nutná prioritizace pouze jedné skupiny

Děkujeme za pozornost!

- Kontakty:
- Martin Philipp, STEM
- martin.philipp@stem.cz
- <https://www.stem.cz/>

- Rebeka Hengalová, EUROPEUM
- rhengalova@europeum.org
- <https://www.europeum.org/>

